

Fremsat den 20. november 2018 af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af værgemålsloven, lov om valg til Folketinget, lov om tinglysning og lov om Det Centrale Personregister

(Valgret til personer under værgemål samt forvaltning af tortgodtgørelse tilkendt personer under værgemål)

§ 1

I værgemålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1015 af 20. august 2007, som ændret senest ved § 10 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, foretages følgende ændringer:

1. § 6, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Fratagelsen af den retlige handleevne kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender.«

2. I § 6, stk. 2, indsættes efter »Den, der er frataget handleevnen,«: »jf. stk. 1, 1. pkt.,« og som **2. pkt.** indsættes: »Den, der delvist er frataget handleevnen, jf. stk. 1, 2. pkt., er myndig, men kan ikke forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue i det omfang, det er bestemt.«

3. I § 35, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »som justitsministeren fastsætter«: », jf. dog stk. 4.«

4. I § 35 indsættes som **stk. 4:**

»Stk. 4. Stk. 2, nr. 2, finder ikke anvendelse på godtgørelse for tort tilkendt en person under værgemål.«

5. I § 40, nr. 1, ændres »umyndighed« til: »værgemål«.

6. Efter § 46 indsættes i **kapitel 7:**

»§ 46 a. Reglerne i dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på aftaler, som en person, der delvist er frataget den retlige handleevne, jf. § 6, stk. 1, 2. pkt., har indgået, i det omfang aftalen er omfattet af fratagelsen.«

§ 2

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 242

af 24. marts 2018 og § 27 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 1 ændres »under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6« til: »umyndig«.

§ 3

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1075 af 30. september 2014, som ændret ved § 15 i lov nr. 573 af 4. maj 2015, § 2 i lov nr. 580 af 4. maj 2015, § 1 i lov nr. 1721 af 27. december 2016, § 3 i lov nr. 80 af 24. januar 2017 og § 4 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 1, ændres »umyndige« til: »person, der er frataget den retlige handleevne«.

2. I § 48, stk. 2, indsættes efter »ejendommen«: », i det omfang den faste ejendom er omfattet af fratagelsen af den retlige handleevne«.

§ 4

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 2. juni 2017, som ændret ved § 25 i lov nr. 503 af 23. maj 2018 og lov nr. 747 af 8. juni 2018, foretages følgende ændring:

1. I bilag 1, nr. 16), til loven indsættes efter »værgemålslovens § 6,«: »stk. 1, 1. eller 2. pkt.,«.

§ 5

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

§ 6

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens §§ 1 og 4 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Valgret til personer under værgemål
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.1.1. Valgret til Folketinget
 - 2.1.1.2. Generelt om værgemål
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og analyse af værgemålsreglerne
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Forvaltning af tortgodtgørelse tilkendt personer under værgemål
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget har for det første til formål at indføre en mulighed for delvis fratagelse af en persons retlige handleevne, hvilket bl.a. vil indebære, at personen bevarer valgretten til folketingsvalg.

Det er således regeringens opfattelse, at demokratiske principper taler for, at kredsene af personer med valgret til et folkevalgt organ bør være så bred som mulig. Regeringen ønsker, at flest muligt inden for rammerne af grundloven skal have valgret til landsdækkende valg i Danmark – også personer under værgemål.

I den seneste tid har der i den forbindelse været fokus på, at personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne ikke har valgret til folketingsvalg, jf. således bl.a. beslutningsforslag nr. B 71 af 8. februar 2018 om, at færre personer under værgemål fratages stemmeretten til folketingsvalg på grund af handicap. Disse personer har allerede i dag valgret til kommunale og regionale valg samt til Europa-Parlamentsvalg.

I lyset heraf har Justitsministeriet analyseret reglerne på området med det formål at undersøge mulighederne for, at færre personer, der er under værgemål, mister stemmeretten til folketingsvalg, jf. Justitsministeriets analyse af 3. oktober 2018 oversendt til Folketinget den 16. oktober 2018.

På baggrund af analysen foreslår regeringen med nærværende lovforslag at indføre en ny ordning med mulighed for delvis fratagelse af en persons retlige handleevne. Det vil bl.a. indebære, at personen bevarer valgretten til folketingsvalg i modsætning til den nuværende – og eneste – mulighed for handleevnefratagelse, der gælder for alle anliggender mv. Valgret til folketingsvalg giver derudover valgret til folkeafstemninger.

Det er samtidig regeringens opfattelse, at en ny, supplerende mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne også vil give yderligere fleksibilitet i værgemålssystemet. Den foreslåede ordning kan således bidrage til, at værgemål i videre omfang end i dag kan skræddersys og begrænses til lige netop det, der er nødvendigt for at beskytte den pågældende person – og omvendt bidrage til, at personen i videre omfang end i dag får mulighed for at bevare rådigheden over sin formue mv.

Lovforslaget har for det andet til formål at indføre et krav om, at tortgodtgørelse – uanset beløbets størrelse – tilkendt en person under værgemål skal indsættes i en forvaltningsafdeling og således ikke kan forvaltes af værger.

Forslaget herom skal ses i lyset af, at der er set et eksempel på, at en værge for en person under 18 år uberettiget har brugt midler, som den mindreårige har fået tilkendt i tortgodtgørelse for seksuelt misbrug.

Efter regeringens opfattelse er det således samfundets opgave at sikre, at personer under værgemål, der har fået tilkendt en tortgodtgørelse efter et seksuelt overgreb mv., ikke udsættes for et yderligere svigt ved, at tortgodtgørelsen uberettiget bruges af en forælder eller en værge.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Valgret til personer under værgemål

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Valgret til Folketinget

Betingelserne for valgret (stemmeret) til Folketinget findes i grundlovens § 29 og § 1 i lov om valg til Folketinget.

Ifølge grundlovens § 29, stk. 1, har enhver, som har dansk indfødsret, fast bopæl i riget og har nået den i stk. 2 omhandlede valgretsalder valgret til Folketinget, medmindre vedkommende er umyndiggjort. Det bestemmes ved lov, i hvilket omfang straf og understøttelse, der i lovgivningen betragtes som fattighjælp, medfører tab af valgret.

Efter forarbejderne til grundlovens § 29 må det antages, at det er urådigheden over formuen (som en konsekvens af umyndiggørelsen), der førte til, at man i grundloven knyttede tab af valgretten til umyndiggørelse. Grundlovens § 29 indebærer dermed, at i alle tilfælde, hvor en person er frataget den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 – jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 2.1.1.2 – fortaber den pågældende valgretten til Folketinget. Der er således efter grundloven ikke mulighed for at give personer, der er frataget den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, valgret til folketingsvalg.

Denne forståelse af grundlovens § 29 blev tiltrådt af Højesteret ved dom af 18. januar 2018.

Det fremgår tilsvarende af § 1 i lov om valg til Folketinget, at valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år, og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

I forbindelse med affattelsen af bestemmelsen blev det lagt til grund, at grundlovens § 29 indebærer, at en person under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, fortaber valgretten.

Det følger desuden af § 96 i lov om valg til Folketinget, at enhver, der har valgret til Folketinget og er optaget på valglisten, har ret til at deltage i folkeafstemninger. Valgret til Folketinget er således en af betingelserne for valgret til folkeafstemninger.

2.1.1.2. Generelt om værgemål

Værgemålsloven indeholder tre former for værgemål for voksne. Værgemål efter § 5 er lovens grundordning. Efter § 5, stk. 1, kan der iværksættes værgemål for en person, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, eller hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, hvis der er behov for det. Der kan desuden efter § 5, stk. 2, iværksættes værgemål for en person, der på grund af sygdom eller stærkt svækket tilstand er uegnet til at varetage sine økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom, hvis der er behov for det i stedet for samværgemål efter § 7.

Det fremgår af § 5, stk. 3, at værgemålet kan begrænses til at angå økonomiske forhold, herunder bestemte aktiver eller anliggender, samt at det også kan begrænses til at angå personlige forhold, herunder bestemte personlige anliggender. Værgemålslovens § 5 giver således mulighed for individuelle værgemålsordninger, der kan tilpasses den pågældendes behov.

Personer, der er under værgemål efter § 5, er myndige, medmindre de tillige er frataget handleevnen efter § 6. En person under værgemål efter lovens § 5 kan således indgå retshandler på egen hånd, og de kan stemme til folketingsvalg.

Værgemålslovens § 6 giver retten mulighed for at fratage en person den retlige handleevne, hvis den pågældende er under værgemål efter lovens § 5, der omfatter økonomiske forhold. Det er yderligere en betingelse for fratagelse af den retlige handleevne efter § 6, at dette er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse.

Det fremgår desuden af værgemålslovens § 6, stk. 1, 2. pkt., at fratagelsen af den retlige handleevne ikke kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender. Værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6 omfatter således hele formuen.

Det fremgår af lovens § 6, stk. 2, at den, der er frataget handleevnen, er umyndig og ikke selv kan forpligte sig ved

retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt.

Ifølge værgemålslovens § 8, skal værgemål fastsættes efter det mindste middels princip. Det indebærer bl.a., at der ikke kan ske fratagelse af den retlige handleevne efter § 6, hvis den pågældendes interesser i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses ved værgemål efter § 5.

Fratagelse af den retlige handleevne værner et beskyttelsesbehov for en sårbar persongruppe. I betænkning nr. 1247/1993 om værgemål afgivet af Myndighedsudvalget nævnes især personer, der enten er så aktive, at der er behov for at hindre deres egne dispositioner, eller fordi der er et behov for at beskytte personen imod udnyttelse (fra familie-medlemmer, bekendte eller andre). Personer, der har et beskyttelsesbehov i forhold til egne dispositioner beskrives desuden i betænkningen som personer, der ”færdes uden for hjemmet eller institutionen og har tilstrækkelig handlekraft til at give sig i kast med større køb eller risikofyldte aftaler og har sådan en fremtræden, at forretningsfolk og andre aftaleparter ikke fatter mistanke til, at noget er galt.” Formålet er således at undgå, at den pågældende indgår aftaler, der medfører et økonomisk tab, eller lader sig udnytte af andre mennesker. Der kan også være behov for at forhindre den pågældendes dispositioner, hvis de vil foretage retshandler, som kolliderer med værgens dispositioner.

2.1.1.3. Registrering af handleevnefratagelse

Beskyttelsen af personer under værgemål ligger i, at aftaler indgået på egen hånd af en person, der har fået frataget den retlige handleevne, som hovedregel er ugyldige, jf. værgemålslovens § 6, stk. 2.

Det er imidlertid en forudsætning for denne beskyttelse, at alle har mulighed for at vide, om en person, der ønsker at indgå aftale med dem, er frataget den retlige handleevne. Det opnås ved, at en afgørelse om fratagelsen af den retlige handleevne tinglyses, jf. værgemålslovens § 6, stk. 3, og tinglysningslovens § 48, stk. 1. Hvis den, der er frataget den retlige handleevne, ejer fast ejendom, skal afgørelsen tillige tinglyses på ejendommen, jf. tinglysningslovens § 48, stk. 2.

Tinglysning er en forudsætning for, at afgørelsen om fratagelse af den retlige handleevne er beskyttet og opnår retsvirkning over for aftaler, der i god tro indgås med den umyndige.

Oplysninger om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne registreres tillige i Det Centrale Personregister (CPR).

Det fremgår således af § 4 i lov om Det Centrale Personregister, at enhver med et personnummer tildelt efter lovens §

3, stk. 1, registreres i CPR med de oplysninger, der er anført i bilag 1 til loven. Af bilag 1, nr. 16, fremgår, at dataindholdet i CPR, jf. § 4, bl.a. er eventuelle værgemålsoplysninger. Det omfatter oplysning om, at personen er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, samt værgens navn og dennes adresse.

Oplysningerne herom indgår i det udtræk, der fra CPR genereres til brug for udarbejdelse af valglisten til valg til Folketinget.

Herudover videregives oplysninger herom til offentlige myndigheder og private efter CPR-lovens nærmere bestemmelser herom. Efter CPR-lovens kapitel 8 kan oplysninger, herunder oplysninger om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, fra CPR videregives til offentlige myndigheder i nærmere bestemt omfang. For så vidt angår videregivelse til private kan Økonomi- og Indenrigsministeriet efter CPR-lovens kapitel 10 videregive nærmere bestemte oplysninger fra CPR, herunder oplysninger om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, til private om en større afgrænset kreds af personer, og efter CPR-lovens kapitel 12 kan kommunalbestyrelserne videregive nærmere bestemte enkeltoplysninger m.v., herunder oplysninger om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, til private.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og analyse af værgemålsreglerne

Som nævnt ovenfor under pkt. 1, taler demokratiske principper efter regeringens opfattelse for, at kredsen af personer med valgret til et folkevalgt organ bør være så bred som mulig. Regeringen ønsker, at flest muligt inden for rammerne af grundloven skal have valgret til landsdækkende valg i Danmark – også personer under værgemål.

I den seneste tid har der været fokus på, at personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne ikke har valgret til folketingsvalg, jf. således bl.a. beslutningsforslag nr. B 71 af 8. februar 2018 om, at færre personer under værgemål fratages stemmeretten til folketingsvalg på grund af handicap. Disse personer har allerede i dag valgret til kommunale og regionale valg samt til Europa-Parlamentsvalg.

I lyset heraf har Justitsministeriet analyseret reglerne på området med det formål at undersøge mulighederne for, at færre personer, der er under værgemål, mister stemmeretten til folketingsvalg, jf. Justitsministeriets analyse af 3. oktober 2018 oversendt til Folketinget den 16. oktober 2018.

Det fremgår af analysens pkt. 2.4, at så længe der er en persongruppe, som i henhold til lovgivningen har fået frakendt rådigheden over deres formue, bevirker grundlovens § 29, at disse personer ikke kan have valgret til folketingsvalg.

Det vil således kræve en ændring af grundloven, hvis fratagelse af den retlige handleevne ikke skal medføre borttagelse af valgetten.

Grundlovens § 29 er imidlertid ikke til hinder for, at værgemålsreglerne ændres eller ophæves, så alle eller nogle af dem, der i dag er frataget den retlige handleevne, igen helt eller delvis får rådighed over deres formue.

En sådan ordning må imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse ikke bevirke, at de personer, der har behov for den beskyttelse, der ligger i en handleevnefratagelse, sættes i en position, hvor de reelt udsættes for risiko for økonomisk udnyttelse eller for anden fare for, at deres formue forringes.

Hertil bemærkes, at de omkring 1.900 personer, der er frataget den retlige handleevne, udgør en særlig sårbar befolkningsgruppe.

Det vil efter Justitsministeriets opfattelse være en væsentlig svækkelse af beskyttelsen af disse personer, hvis muligheden for fratagelse af den retlige handleevne helt ophæves. Disse personer ville herefter ikke være afskåret fra at indgå retshandler og påtage sig økonomiske forpligtelser, som de ikke kan overskue konsekvenserne af, hvorved de risikerer at udsætte deres formue for fare. De pågældende ville desuden kunne risikere at blive udnyttet økonomisk.

Justitsministeriet kan dermed ikke anbefale, at muligheden for fratagelse af den retlige handleevne helt afskaffes. Der henvises til pkt. 3.3.3 i Justitsministeriets analyse af 3. oktober 2018.

Justitsministeriet har i analysen desuden overvejet en ordning, hvor fratagelsen af den retlige handleevne kan begrænses til at omfatte bestemte aktiver eller anliggender. Der henvises til analysens pkt. 3.3.4.

Der er intet retligt til hinder for, at der indføres en sådan ordning, der giver mulighed for en delvis fratagelse af den retlige handleevne. Sådanne ordninger findes allerede i Norge og Sverige, jf. nærmere analysens pkt. 3.3.4.

Det fremgår desuden af analysen, at en person under værgemål, der alene delvist fratages rådigheden over sin formue, efter Justitsministeriets opfattelse ikke er "umyndiggjort" i grundlovens forstand og dermed kan bevare sin valget til Folketinget.

Som det fremgår af analysen, pkt. 3.3.4, har Justitsministeriet endvidere været i dialog med en række organisationer, der varetager interesser for bl.a. personer med psykiske funktionsnedsættelser og pårørende.

Der peges fra organisationerne på, at fratagelsen af den retlige handleevne tjener et vigtigt formål, som ikke fuldt ud vil kunne opnås gennem et værgemål uden fratagelse af den retlige handleevne.

Organisationerne peger imidlertid på, at den ønskede beskyttelse i et vist omfang vil kunne opnås ved en delvis fratagelse af den retlige handleevne. Der peges bl.a. på, at det for en række personer har været nødvendigt at fratage dem den retlige handleevne, da de ellers indgår bestemte aftaler, som de ikke kan overskue de økonomiske konsekvenser af. Det kan eksempelvis være, at den pågældende gentagne gange har købt elektronik mv. på afbetaling eller optaget dyre lån som f.eks. kviklån.

Der peges således fra flere organisationer på, at det ville være tilstrækkelig beskyttelse, at de pågældende fratages evnen til at forpligte sig i forhold til nærmere bestemte aftaletyper, herunder f.eks. kreditkøb eller lån.

Det tilføjes – som det også fremgår af analysens pkt. 3.3.4 – at Justitsministeriets myndighedsudvalg i betænkning nr. 1247/1993 overvejede, om der var behov for delvis fratagelse af den retlige handleevne, således at der kunne gennemføres individuelle ordninger. Det blev dengang afvist af udvalget med henvisning til, at hensynet til omverdenen talte for en "alt eller intetordning". Udvalget fandt, at en medkontrahent skal være klar over, om en delvis fratagelse rammer netop den aftale, parterne er i færd med at indgå.

Justitsministeriet har på ny overvejet, om de hensyn, der begrundede, at Myndighedsudvalget i betænkning nr. 1247/1993 afviste muligheden for delvis fratagelse af den retlige handleevne, fortsat foreligger.

Efter Justitsministeriets opfattelse taler de hensyn, der tidligere lå til grund for, at der ikke skulle være mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, ikke længere afgørende imod en sådan ordning. Det skyldes, at den teknologiske udvikling har gjort det lettere for en medkontrahent at undersøge og konstatere, om en eventuel aftalepart er under værgemål med hel eller delvis fratagelse af den retlige handleevne, herunder omfanget af en delvis fratagelse af den retlige handleevne, jf. nærmere analysens pkt. 3.3.4.

Oplysninger om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne registreres således i tinglysningssystemet, hvor erhvervsdrivende har mulighed for digitalt opslag. Oplysninger om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne registreres endvidere i CPR, hvorfra oplysningerne kan tilgås ved opslag og andre former for dataleverancer. En ordning med delvis fratagelse af den retlige handleevne skal ligeledes kunne registreres i de nævnte registre med tilstrækkelig klarhed til, at en medkontrahent vil kunne vurdere, om

en aftale, som er ved at blive indgået med en person, der delvist er frataget den retlige handleevne, er omfattet af fratagelsen.

Det er samlet set Justitsministeriets opfattelse, at en mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne vil medføre en større grad af fleksibilitet i værgemålssystemet. En mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne kan således bevirke, at værgemål i videre omfang end i dag kan skræddersys og begrænses til lige netop det, der er nødvendigt for at beskytte den pågældende person – og omvendt bidrage til, at personen i videre omfang end i dag får mulighed for at bevare rådigheden over sin formue mv.

Det er derudover Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede model vil kunne give valgret til en del af de personer, der i dag er udelukket fra at stemme til folketingsvalg som følge af, at de er frataget den retlige handleevne. Valgret til folketingsvalg vil samtidig medføre valgret til folkeafstemninger.

De personer, der ud fra en konkret vurdering vil nyde tilstrækkelig beskyttelse af en delvis fratagelse af den retlige handleevne, vil således fremover få mulighed for at stemme til bl.a. folketingsvalg. De personer, der i dag er frataget den retlige handleevne efter den gældende ordning, vil fortsat være omfattet af denne ordning, indtil dette måtte blive ændret af Statsforvaltningen eller retten, jf. herom neden for pkt. 2.1.4.

Der vil fortsat være personer, der har behov for, at fratagelsen af den retlige handleevne omfatter samtlige anliggender og således ikke begrænses. For disse personer vil der ikke være tilstrækkelig beskyttelse i den foreslåede ordning med delvis handleevnefratagelse. De vil dermed fortsat skulle være under værgemål med (fuld) fratagelse af den retlige handleevne efter de eksisterende regler i værgemålslovens § 6, bl.a. med den konsekvens, at de fortsat er frataget valgretten.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Justitsministeriet foreslår, at der indføres mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne.

Nærmere bestemt foreslår ministeriet, at fratagelsen af den retlige handleevne skal kunne begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til værgemålslovens § 6, stk. 1, 2. pkt.), og bemærkningerne hertil.

Det foreslås således, at fratagelsen skal kunne angå dispositioner over bestemte aktiver, eksempelvis fast ejendom, biler eller værdifuldt løsøre.

Fratagelsen skal også kunne begrænses til nærmere bestemte anliggender. Det kan eksempelvis være køb på kredit eller optagelse af lån, herunder kviklån. Det kan desuden være en begrænsning i forhold til aftaler af en bestemt økonomisk værdi. Ved en beløbsmæssig begrænsning vil den pågældende eksempelvis ikke kunne forpligte sig ved køb af varer eller tjenesteydelser, hvis værdien overstiger eksempelvis 2.000 kr. Beløbet fastsættes i forhold til den pågældendes økonomiske forhold.

Ved en afgørelse om værgemål med delvis fratagelse af den retlige handleevne vil der således skulle tages stilling til, hvilken eller hvilke aktiver eller anliggender, fratagelsen skal vedrøre. Dette vil give mulighed for at skræddersy individuelle ordninger og give den pågældende nøjagtig den beskyttelse, der er brug for. Samtidig bevarer den pågældende en del af sin økonomiske frihed og dermed valgretten.

De grundlæggende betingelser for fratagelse af den retlige handleevne ændres ikke. Det vil således fortsat være en betingelse – også for delvis fratagelse af den retlige handleevne – at personen er under værgemål efter lovens § 5, der omfatter økonomiske forhold. Det vil også fortsat være en betingelse, at handleevnefratagelsen – hvad enten fratagelsen skal omfatte alle eller kun visse anliggender mv. – er nødvendig for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse, jf. således værgemålslovens § 6, stk. 1, 1. pkt., der ikke foreslås ændret.

Delvis fratagelse af den retlige handleevne efter den foreslåede ordning kan desuden ikke ske, hvis den pågældendes interesser i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses ved et mindre indgribende værgemål, jf. værgemålslovens § 8, der ikke foreslås ændret. Værgemålslovens § 8 medfører ligeledes, at et værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter den eksisterende ordning fremover kun kan ske, hvis den pågældendes interesser ikke i tilstrækkeligt omfang kan tilgodeses ved et mindre indgribende værgemål, herunder ved delvis fratagelse af den retlige handleevne efter den foreslåede ordning.

For at kunne yde den samme beskyttelse som et værgemål med (fuld) fratagelse af den retlige handleevne må retsvirkningen af en delvis handleevnefratagelse derudover være den samme som hidtil, så langt fratagelsen rækker. Det foreslås derfor, at aftaler indgået af en person, der delvist er frataget den retlige handleevne, er ugyldige, hvis den konkrete aftale er omfattet af fratagelsen. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 (forslag til værgemålslovens § 6, stk. 2, 2. pkt.), samt lovforslagets § 1, nr. 6 (forslag til værgemålslovens § 46 a), og bemærkningerne hertil.

Afgørelsen om en delvis handleevnefratagelse må ligeledes skulle registreres i tinglysningsystemet og CPR på samme

måde som afgørelser om fratagelse af den retlige handleevne efter den gældende ordning. Det foreslås på den baggrund, at der i værgemålsloven, lov om tinglysning og i lov om Det Centrale Personregister foretages de fornødne justeringer. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5, samt §§ 3 og 4 og bemærkningerne hertil.

For så vidt angår registreringen i CPR er det af hensyn til udarbejdelsen af valglister i forbindelse med valg til Folketinget nødvendigt, at der sker en forskellig registrering afhængig af, om der er tale om fratagelse af den retlige handleevne efter den gældende ordning eller delvis fratagelse efter den foreslåede ordning. Det skyldes, at fratagelsen efter den gældende ordning medfører, at den pågældende mister valgretten ved valg til Folketinget, mens den pågældende bevarer valgretten efter den foreslåede ordning, hvor der kun er tale om delvis fratagelse af den retlige handleevne.

Det tilføjes, at betingelserne for valgret til Folketinget i § 1 i lov om valg til Folketinget er knyttet op på fratagelse af den retlige handleevne som udelukkelsesgrund. Det foreslås derfor, at bestemmelsen justeres som konsekvens af forslaget om mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, som således ikke medfører umyndighed og dermed heller ikke medfører tab af valgretten. Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede ændring af værgemålsloven vil forudsætte, at der foretages en række konsekvensændringer af værgemålsbekendtgørelsen.

Der er ikke i øvrigt ved lovforslaget tilsigtet nogen ændring af retsvirkningen af værgemål, fratagelse af den retlige handleevne eller gældende ret i øvrigt.

Det bemærkes, at der flere steder i lovgivningen – herunder selvfølgelig især i værgemålsloven i øvrigt – henvises til fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6. I disse tilfælde vil der således fremover være tale om en henvisning til begge typer fratagelse af retlig handleevne – den eksisterende mulighed for handleevnefratagelse, der gælder for alle anliggender mv., og den nye mulighed for delvis handleevnefratagelse. Det gælder f.eks. i forhold til §§ 8-9 om ændring og ophævelse af værgemål samt kapitel 3 om behandlingen af sager, jf. nærmere nedenfor.

2.1.3.2. Som netop anført vil der de steder i lovgivningen, hvor der henvises til fratagelse af den retlige handleevne, jf. § 6, fremover være tale om en henvisning til begge typer fratagelse af retlig handleevne – den nuværende mulighed for handleevnefratagelse, der gælder for alle anliggender mv., og den nye mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne.

I forhold til behandlingen af de nye sager om delvis fratagelse af den retlige handleevne fremgår det i den forbindelse af værgemålslovens § 13, stk. 3, at retten træffer afgørelse om fratagelse af handleevne efter § 6.

Henvisningen til § 6 medfører således, at alle sager, hvor der vil være tale om fratagelse af den retlige handleevne, skal behandles af domstolene. Det gælder for det første i de tilfælde, hvor der skal etableres et værgemål med fratagelse af den retlige handleevne for en person, der ikke hidtil har været under værgemål, også selv om der alene skal være tale om en delvis fratagelse af den retlige handleevne. Retten skal tillige – også ligesom hidtil – behandle sager, hvor et værgemål efter lovens § 5 skal suppleres med en fratagelse af den retlige handleevne, også selv om der alene bliver tale om en delvis fratagelse af den retlige handleevne.

Er der derimod tale om, at en fratagelse af den retlige handleevne, der omfatter samtlige anliggender mv., skal ændres til et mindre indgribende værgemål, jf. lovens § 9 – herunder ændres til en delvis fratagelse af den retlige handleevne – kan afgørelse herom træffes af Statsforvaltningen i overensstemmelse med lovens § 13, stk. 1 og 2. Findes det betænkeligt at behandle sagen administrativt, må Statsforvaltningen imidlertid henvise sagen til retten, jf. lovens § 13, stk. 2 og 3. Det bemærkes, at de personer, der i dag er frataget den retlige handleevne efter den gældende ordning, fortsat vil være omfattet af denne ordning, indtil dette måtte blive ændret af Statsforvaltningen eller retten.

Er der tale om helt at ophæve et værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. lovens § 10 – hvad enten fratagelsen omfatter alle eller kun en del anliggender mv. – kan ophævelsen som hidtil foretages af Statsforvaltningen eller retten i overensstemmelse med lovens § 13.

Er der endelig tale om, at en delvis fratagelse af den retlige handleevne skal ændres, således at den pågældende skal have frataget den retlige handleevne i samtlige anliggender mv., følger det af lovens § 9 og § 13, stk. 3, at afgørelsen herom må træffes af retten.

Som det fremgår, er der ikke tilsigtet nogen ændring af de gældende regler om sagsbehandling mv.

2.2. Forvaltning af tortgodtgørelse tilkendt personer under værgemål

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Det følger af værgemålslovens § 1, stk. 1, at børn og unge under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er mindreårige og dermed umyndige. Indehaverne af forældremyndigheden er efter lovens § 2 værger for den mindreårige og

handler på dennes vegne. Et værgemål omfatter som udgangspunkt også økonomiske anliggender, jf. § 1, stk. 3.

Derudover kan der efter værgemålslovens §§ 5-7 iværksættes værgemål for en voksen person, enten i form af et almindeligt økonomisk og/eller personligt værgemål, fratagelse af den retlige handleevne eller samværgemål. Efter værgemålslovens § 8, stk. 2, kan et værgemål tidsbegrænses, hvis tilstanden er midlertidig, eller der af andre grunde er særlig anledning hertil. Hvis ændrede forhold giver anledning til det, skal en afgørelse om værgemål ændres til et mindre eller mere indgribende værgemål, jf. lovens § 9, stk. 1. Derudover følger det af § 10, at et værgemål skal ophæves, hvis betingelserne ikke længere er opfyldt.

En værge skal efter værgemålslovens § 25, stk. 1, sørge for, at formuen tilhørende personen under værgemål bevares og giver rimeligt udbytte. Det følger imidlertid af § 25, stk. 2, 2. pkt., at forældre som værger kan anvende barnets indtægter til dets underhold i passende omfang og under hensyntagen til deres og barnets stilling, jf. forældreansvarslovens § 2, stk. 3. Hvis indtægterne ikke er tilstrækkelige, kan værger under hensyn til værgemålets karakter bruge af formuen i passende omfang med Statsforvaltningens godkendelse efter værgemålslovens § 39, jf. lovens § 25, stk. 2, 3. pkt.

Udgangspunktet er, at midler tilhørende en person under værgemål administreres i en godkendt forvaltningsafdeling. For så vidt angår mindreårige under værgemål er formålet at sikre, at midlerne kan udbetales ubeskåret, når den unge bliver myndig, jf. side 271 i betænkning nr. 1247/1993 om værgemål (herefter betænkningen).

I overensstemmelse hermed følger det af værgemålslovens § 35, stk. 1, at kontante midler, aktier, obligationer, pantebrev og andre værdipapirer omfattet af et værgemål skal bestyres i en forvaltningsafdeling knyttet til et pengeinstitut, som justitsministeren har godkendt hertil. Værger skal sørge for, at midler omfattet af stk. 1 indleveres til en forvaltningsafdeling, og kan ikke kvittere for modtagelsen heraf, jf. stk. 3.

Efter lovens § 35, stk. 2, nr. 1 og 2, forvalter værger selv faste ejendomme, løsøre, fordringer på naturalydelser og andre aktiviteter, der ikke bestyres i en forvaltningsafdeling, ligesom beløb under en størrelse fastsat af justitsministeren forvaltes af værger selv. Dette beløb er ved § 33, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1444 af 13. december 2013 om værgemål (værgemålsbekendtgørelsen) fastsat til 75.000 kr. Midler på 75.000 kr. eller derover skal således bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, mens værger selv forvalter midler under 75.000 kr. Midler under 75.000 kr. skal ligeledes bestyres i en forvaltningsafdeling, hvis der i forvejen bestyres midler der, eller midlerne må antages senere at blive bragt

op på 75.000 kr. eller derover, jf. værgemålsbekendtgørelsens § 33, stk. 2.

Værger skal sørge for, at midler, der skal bestyres i en forvaltningsafdeling i medfør af værgemålslovens § 35, stk. 1, indleveres til en forvaltningsafdeling, og kan ikke kvittere for modtagelsen heraf, jf. stk. 3. Den, der betaler direkte til værger, risikerer således at skulle betale en gang til.

Det indgik i overvejelserne om at lade værger forvalte midler under en bestemt beløbsgrænse bl.a., at der for så vidt angår børn og unge gælder en formodning for, at forældre handler i deres børns interesser, også når det gælder administration af en eventuel formue, jf. betænkningens side 275. Derudover blev der henvist til, at erstatningsansvarsreglen i værgemålslovens § 31 samt muligheden for at ifalde strafansvar for uberettiget brug af midler tilhørende personen under værgemål giver en vis sikkerhed for aktiverne bevarelse, jf. betænkningens side 290. Erstatningsansvarsreglen i lovens § 31 indebærer, at en værge, der tilsidesætter sine forpligtelser, er erstatningsansvarlig over for den, der er under værgemål, for skade, der forvoldes ved forsætligt eller uagtsomt forhold.

Uanset om midlerne bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling eller forvaltes af værger selv, skal værger have Statsforvaltningens godkendelse til at bruge af formuen, jf. værgemålslovens § 39. Når der er tale om midler, der bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, skal forvaltningsafdelingen påse, at udbetaling af formuen eller dele deraf kun sker efter godkendelse fra Statsforvaltningen, jf. værgemålsbekendtgørelsens § 51. Civilstyrelsen fører tilsyn med forvaltningsafdelingerne, jf. bekendtgørelsens § 55.

Hvis værger selv forvalter midler, der ikke skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, skal værger føre regnskab over denne del af formuen, jf. bekendtgørelsens § 13, stk. 1. Statsforvaltningen kan til enhver tid pålægge en værge at indsende regnskab, hvis der skønnes at være særlig grund dertil, jf. bekendtgørelsens § 17.

2.2.1.2. Dansk erstatningsret bygger på et grundlæggende princip om, at der alene kan kræves erstatning, hvis der som følge af en skade pådrages et økonomisk tab. Herudover er der i visse tilfælde fastsat regler om godtgørelse for ikke-økonomisk skade. En ikke-økonomisk skade er karakteriseret ved, at vurderingen af skaden beror på mere subjektivt prægede kriterier som lidelse, tort, ubehag mv., hvor der ikke uden videre kan opstilles en objektiv økonomisk målestok for skadens omfang og tabets størrelse.

2.2.1.3. Erstatningsansvarslovens § 26 indeholder bl.a. regler om tortgodtgørelse. Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den for-

urettede godtgørelse for tort. Tort er en krænkelse af selv- og æresfølelsen, det vil sige en persons opfattelse af eget værd og omdømme, jf. side 65 i Straffelovrådets betænkning nr. 601/1971 om privatlivets fred.

Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 (forbrydelser i familierelationer, f.eks. incest) eller kapitel 24 (seksualforbrydelser, f.eks. voldtægt), herunder at krænkelsen er begået over for en person under 18 år, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.2.1. Uanset at der er god grund til at antage, at de fleste forældre varetager deres børns interesser, også når det gælder økonomiske anliggender, er der set et eksempel på, at en værge for en person under 18 år uberettiget har brugt midler, som den mindreårige har fået tilkendt i tortgodtgørelse for seksuelt misbrug. Midlerne har i dette tilfælde været under 75.000 kr. og har dermed været under beløbsgrænsen for, hvornår midler omfattende af et værgemål skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, jf. værgemålslovens § 35, stk. 2, nr. 2, og værgemålsbekendtgørelsens § 33, stk. 1.

Ved vurderingen af, hvorvidt midler bør bestyres i en forvaltningsafdeling eller forvaltes af værgen selv, skal der således foretages en afvejning af på den ene side hensynet til de børn og unge, hvis forældre ikke kan administrere penge tilhørende den mindreårige, og på den anden side hensynet til de forældre og værger, som lever op til deres ansvar og forpligtelser over for barnet eller den unge, og hvor det kan skabe unødigt besvær for forældrene at skulle anbringe midler i en godkendt forvaltningsafdeling frem for at kunne forvalte dem selv. Hertil kommer, at det er væsentligt, at der i samfundet generelt er tillid til, at f.eks. forældre varetager deres børns interesser – også med hensyn til økonomi.

2.2.2.2. Når der er tale om tortgodtgørelse, der ydes for krænkelse af selv- og æresfølelsen i forbindelse med seksuelle overgreb m.v., er det Justitsministeriets opfattelse, at hensynet til de børn, hvis forældre ikke er i stand til at varetage deres interesser, vejer tungest. Samtidig har tortgodtgørelse en sådan personlig karakter, at det som udgangspunkt alene bør være den forurettede, der har fået tilkendt godtgørelsen, der kan råde over den. Tortgodtgørelse bør således uanset størrelsen som udgangspunkt bevares, indtil den mindreårige bliver myndig og selv kan bestemme over midlerne. Det er Justitsministeriets vurdering, at de samme hensyn gør sig gældende, når der er tale om voksne under værgemål. Tortgodtgørelse bør dermed også i disse tilfælde – uanset beløbets størrelse – som udgangspunkt bevares, indtil værgemålet ophører.

Justitsministeriet finder ikke, at der foreligger samme grundelse for at stille krav om, at erstatning og andre former for godtgørelse for ikke-økonomisk skade end tortgodtgørelse skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling uanset beløbets størrelse. Baggrunden herfor er, at der ofte vil være behov for at anvende sådanne midler umiddelbart efter udbetalingen, f.eks. til genopretning af en skade.

Det er på baggrund af ovenstående Justitsministeriets opfattelse, at der bør indføres et krav om, at tortgodtgørelse tilkendt en person under værgemål skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, uanset beløbets størrelse. Det er efter Justitsministeriets opfattelse samfundets opgave at sikre, at personer under værgemål, der har været udsat for overgreb, ikke skal udsættes for et yderligere svigt ved, at den tortgodtgørelse, der er blevet tilkendt, uberettiget bruges af værgen.

Værger vil i alle tilfælde kunne søge om Statsforvaltningens godkendelse til at bruge af formuen, jf. værgemålslovens § 39, men der gælder i forhold til børn og unge under værgemål en restriktiv praksis på området. Den restriktive praksis er dels begrundet i, at forældre som værger har forsørgelsespligt over for deres børn, og at de derfor som udgangspunkt selv skal afholde udgifterne til forsørgelse. Hertil kommer, at det må være samfundets interesse og forpligtelse at sørge for, at det, der tildeles en mindreårig i f.eks. erstatning, kan udbetales ubeskåret, når den pågældende bliver myndig. Der gælder ikke en lige så restriktiv praksis ved voksne under værgemål, idet der her kan være tale om en anden situation, afhængigt af den pågældendes alder, helbred og særlige behov samt formuens størrelse, jf. betænkningen side 309.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 4, at bestemmelsen om, at beløb under 75.000 kr. forvaltes af værgen, ikke skal gælde for tortgodtgørelse tilkendt en person under værgemål. Det indebærer, at sådanne godtgørelser – uanset beløbets størrelse – vil skulle indsendes i en forvaltningsafdeling og således ikke vil kunne forvaltes af værgen. Det gælder både, når der er tale om værgemål for mindreårige, jf. værgemålslovens § 1, og voksne under værgemål, jf. værgemålslovens §§ 5-7.

Den foreslåede ændring vil forudsætte, at der foretages en række konsekvensændringer af værgemålsbekendtgørelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Indførelsen af en ny værgemålsform med delvis fratagelse af en persons retlige handleevne, hvilket bl.a. vil indebære, at personen bevarer valgetten til folketingsvalg, vurderes at ville medføre merudgifter for Statsforvaltningen og domstolene.

Merudgifterne skyldes, at det må forventes, at en del af de ca. 1.900 personer, som i dag er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, vil ansøge om fremover delvist at være frataget handleevnen. Merudgifterne er således til Statsforvaltningens og domstolenes behandling af disse forventede, ekstraordinære ansøgninger. Merudgifterne vil blive afholdt inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Tortgodtgørelse tilkendt en person under værgemål vil fremover – uanset beløbets størrelse – skulle bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling og vil således ikke forvaltes af værger selv. Lovforslaget vil derfor medføre visse negative administrative og økonomiske konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 16. oktober 2018 til den 13. november 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/Mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Indførelsen af en ny værgemålsform med delvis fratagelse af en persons retlige handleevne, vurderes at ville medføre merudgifter for Statsforvaltningen og domstolene, der vil blive afholdt inden

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Advokatsamfundet, Advokatrådet, Akademikerne, Alzheimerforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bedre Psykiatri, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Copenhagen Business School, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Kredit Råd, Dansk Revisorforening, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældregeråd, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA Dansk Erhvervs sammenslutning, Det Centrale Handicapråd, DI – ITEK, Digitaliseringsstyrelsen, DIT – Dansk IT, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finans Danmark, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerklagenævnet, Foreningen af speciallæger, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Faste Værger i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring Pension, Forældrenes Landsforening – FOLA, FSR-danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Hjernesagen, Hjerneskadeforeningen, IBOS – Institut for Blinde og Svagsynede, Institut for Menneskerettigheder, IT-politisk forening, ITU/DemTech, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunalteknisk Chefforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen af menighedsråd, Landsforeningen for Børn og Forældre, Landsorganisationen i Danmark (LO), LEV, Lægeforeningen, Netværket af Ungdomsråd (NAU), Parkinsonforeningen, Praktiserende Lægers Organisation, Prosa, Pårørendegruppen for svage ældre, Red Barnet, Retslægerådet, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rådet for Digital Sikkerhed, Sammenslutningen af Unge med Handicap, SINED, Sjældne Diagnoser, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Statsforvaltningen, Teknologirådet, Udbetaling Danmark, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Valgnævnet, Ældreforum, Ældresagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

		for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Tortgodtgørelse tilkendt en person under værgemål vil fremover – uanset beløbets størrelse – skulle bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling og vil således ikke kunne forvaltes af værger selv. Lovforslaget vil derfor medføre visse negative administrative og økonomiske konsekvenser for borgerne.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsreguleret EU-regulering (sæt x)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter værgemålslovens § 6, stk. 1, 1. pkt., kan der i forbindelse med værgemål efter § 5, der omfatter økonomiske forhold, ske fratagelse af den retlige handleevne, hvis dette er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse.

Efter bestemmelsens 2. pkt. kan fratagelsen af den retlige handleevne ikke begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender. Handleevnefratagelse efter § 6 er dermed en "alt eller intet"-ordning, der omfatter retlige dispositioner.

Det foreslås med ændringen af § 6, stk. 1, 2. pkt., at der som noget nyt indføres mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne. Det er således hensigten, at værgemål med handleevnefratagelse kan begrænses til at omfatte bestemte aktiver eller anliggender.

Det foreslås således at gøre muligheden for fratagelse af den retlige handleevne mere fleksibel, således at værgemål i videre omfang end i dag vil kunne skræddersys og begrænses

til lige netop det, der er nødvendigt for at beskytte den pågældende person – og omvendt bidrage til, at personen i videre omfang end i dag får mulighed for at bevare rådigheden over sin formue mv.

Det foreslås nærmere bestemt, at fratagelsen f.eks. skal kunne angå dispositioner over bestemte aktiver, eksempelvis fast ejendom, biler eller værdifuldt løsøre.

Fratagelsen skal også kunne begrænses til nærmere bestemte anliggender. Det kan eksempelvis være køb på kredit eller optagelse af lån, herunder kviklån. Det kan desuden være en begrænsning i forhold til aftaler af en bestemt økonomisk værdi. Ved en beløbsmæssig begrænsning vil den pågældende eksempelvis ikke kunne forpligte sig ved køb af varer eller tjenesteydelser, hvis værdien overstiger eksempelvis 2.000 kr. Beløbet fastsættes i forhold til den pågældendes økonomiske forhold.

Det vil fortsat være muligt, at fratagelsen skal omfatte samtlige anliggender mv., hvis værgemål med delvis handleevnefratagelse ikke ville være tilstrækkeligt.

De grundlæggende betingelser for delvis fratagelse af den retlige handleevne vil være de samme betingelser, som i dag gælder for fratagelse af den retlige handleevne. Det vil sige, at der skal være tale om et værgemål efter værgemålslovens § 5, der omfatter økonomiske forhold, og fratagelsen skal være nødvendig for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for

fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter værgemålslovens § 6, stk. 2, er den, der er frataget den retlige handleevne, umyndig og kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt.

Bestemmelsen vedrører retsvirkningerne af fratagelse af den retlige handleevne.

Forslaget til ændring af værgemålslovens § 6, stk. 2, skal ses i sammenhæng med, at der som noget nyt foreslås indført mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Det foreslås på den baggrund, at værgemålslovens § 6, stk. 2, ændres således, at det fremgår af bestemmelsen, at personer, der delvist er frataget den retlige handleevne, er myndige.

Det foreslås desuden, at retsvirkningen af en delvis fratagelse af den retlige handleevne er, at den pågældende ikke kan forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue i det omfang, det er bestemt.

Er der således tale om et anliggende, der er omfattet af den delvise fratagelse af handleevnen, vil retsvirkningen være det samme som efter den gældende ordning.

En person, der delvist er frataget den retlige handleevne vil derimod kunne forpligte sig ved retshandler og råde over sin formue i det omfang handlingerne ikke er omfattet af fratagelsen eller i øvrigt begrænset på anden måde.

Der er ikke herudover tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af værgemålslovens § 35, stk. 1, at kontante midler, aktier, obligationer, pantebreve og andre værdipapirer omfattet af et værgemål skal bestyres i en forvaltningsafde-

ling knyttet til et pengeinstitut, som justitsministeren har godkendt hertil, jf. dog stk. 2, § 37 og § 38.

Efter stk. 2, nr. 2, forvalter værgen beløb under en størrelse, som justitsministeren fastsætter.

Forslaget er en konsekvensændring som følge af forslaget om at indsætte et nyt stk. 4 i lovens § 35, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 4, hvorefter tortgodtgørelse tilkendt en person under værgemål vil skulle bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling og ikke vil kunne forvaltes af værgen selv uanset beløbets størrelse.

Til nr. 4

Efter værgemålslovens § 35, stk. 1, skal kontante midler, aktier, obligationer, pantebreve og andre værdipapirer omfattet af et værgemål bestyres i en forvaltningsafdeling knyttet til et pengeinstitut, som justitsministeren har godkendt hertil. Værgen forvalter efter stk. 2, nr. 1 og 2, selv faste ejendomme, løsøre, fordringer på naturalydelse og andre aktiviteter, der ikke bestyres i en forvaltningsafdeling, samt beløb under en størrelse fastsat af justitsministeren. Beløbsgrænsen er aktuelt fastsat til 75.000 kr., jf. værgemålsbekendtgørelsens § 33, stk. 1.

Godtgørelse for tort, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, tilkendt en person under værgemål vil således skulle forvaltes af værgen, hvis godtgørelsen er under 75.000 kr., mens en tortgodtgørelse på 75.000 kr. eller derover vil skulle bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling.

Det foreslås, at værgemålslovens § 35, stk. 1, nr. 2, ikke skal gælde for tortgodtgørelse tilkendt en person under værgemål. Midler tilkendt en person under værgemål i tortgodtgørelse vil således ikke skulle forvaltes af værgen, uanset om godtgørelsen er over eller under 75.000 kr. Det gælder både, når der er tale om værgemål for mindreårige, jf. værgemålslovens § 1, og voksne under værgemål, jf. værgemålslovens §§ 5-7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Værgemålslovens § 40 indeholder en række bemyndigelser til justitsministeren til at fastsætte administrative regler om anbringelse og forvaltningen af den formue tilhørende en person under værgemål. Efter § 40, nr. 1, kan justitsministeren fastsætte regler om værgens pligt til ved værgemålets begyndelse at udarbejde en fortegnelse over aktiver og pas-

siver og om registrering, notering og tinglysning af umyndighed.

Forslaget til ændring af værgemålslovens § 40, nr. 1, skal ses i sammenhæng med, at der som noget nyt foreslås indført mulighed for at begrænse handleevnefratagelsen til at angå bestemte aktiver eller anliggender (lovforslagets § 1, nr. 1). Personer under værgemål med delvis fratagelse af den retlige handleevne er myndige. Imidlertid er det en forudsætning for beskyttelsen af den person, der er under værgemål med delvis fratagelse af den retlige handleevne, at afgørelsen tinglyses. Tinglysning giver medkontrahenter mulighed for at vide, om en person, der ønsker at indgå aftale med dem, er frataget den retlige handleevne i forhold til den konkrete aftale. Det foreslås på den baggrund, at værgemålslovens § 40, nr. 1 ændres således, at justitsministeren kan fastsætte regler om registrering, notering og tinglysning af værgemål.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Værgemålslovens kapitel 7 omhandler ugyldige aftaler og finder efter gældende ret anvendelse på aftaler indgået af umyndige – herunder både mindreårige og personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Bestemmelsen i § 44 vedrører aftaler, som en umyndig har indgået på egen hånd uden at være berettiget dertil. Den anden part kan i disse tilfælde træde tilbage fra aftalen, medmindre den forinden er godkendt eller bindende opfyldt. Tilbagetrædelse kan meddeles til den umyndige.

Vidste den anden part, at aftalen blev indgået med en umyndig, og havde den anden part ikke grund til at tro, at denne havde hjemmel til at indgå aftalen, kan parten dog først træde tilbage efter udløbet af den frist, som ved aftalens indgåelse blev fastsat til at indhente godkendelse, eller som med rimelighed måtte forudsættes at medgå hertil, jf. bestemmelsens stk. 2.

Herudover følger det af bestemmelsens stk. 3, at så længe den umyndige opfylder en aftale om personligt arbejde, kan den anden part ikke træde tilbage fra aftalen.

Retsvirkningerne af, at en aftale erklæres ugyldig efter § 44 findes i lovens § 45. Af bestemmelsens stk. 1 følger det, at hvis en aftale bliver ugyldig efter § 44, fordi den ene part er umyndig, skal parterne tilbagelevere, hvad de har modtaget, eller, hvis dette ikke er muligt, erstatte dets værdi. Den

umyndige skal dog kun yde erstatning i det omfang, det modtagne skønnes at være kommet denne til nytte.

Har den umyndige givet urigtige oplysninger om sin berettigelse til at indgå en aftale og derved forledt den anden part til at indgå aftalen, kan det, uanset om nogen opfyldelse af aftalen har fundet sted, i det omfang det findes rimeligt, pålægges den umyndige at erstatte det tab, som aftalen har medført, jf. bestemmelsens stk. 2.

Har den umyndige ved aftalens indgåelse gjort sig skyldig i strafbart forhold, gælder de almindelige erstatningsregler, jf. § 45, stk. 3.

Forslaget indebærer, at der indsættes en ny bestemmelse, § 46 a, hvorefter bestemmelserne i kapitel 7 finder tilsvarende anvendelse på aftaler, som en person, der delvist er frataget den retlige handleevne, har indgået, i det omfang aftalen er omfattet af handleevnefratagelsen.

Den foreslåede bestemmelse i § 46 a skal ses i sammenhæng med, at der som noget nyt foreslås indført mulighed for delvis handleevnefratagelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Forslaget er således en konsekvens heraf.

Der er ikke ved forslaget tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af § 1 i lov om valg til Folketinget, at valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

Det foreslås, at bestemmelsen i § 1 ændres således, at det fremgår, at valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er umyndig.

Forslaget er en konsekvens af, at der som noget nyt indføres mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Personer, der alene fratages den retlige handleevne delvist, vil fortsat være myndige og vil dermed bevare valgretten til Folketinget.

Der er ikke i øvrigt ved forslaget tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af tinglysningslovens § 48, stk. 1, at afgørelser om fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 skal tinglyses for at opnå beskyttelse over for aftaler, der i god tro indgås med den umyndige.

Det foreslås med ændringen af § 48, stk. 1, at afgørelser om fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 skal tinglyses for at opnå beskyttelse over for aftaler, der i god tro indgås med den person, der er frataget den retlige handleevne.

Forslaget er en konsekvens af, at der som noget nyt indføres mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Personer, der alene fratages den retlige handleevne delvist, vil fortsat være myndige.

Tinglysning skal således være en betingelse for ugyldighed, hvad enten der er tale om fratagelse af den retlige handleevne efter den eksisterende ordning eller delvis fratagelse af handleevnen efter den foreslåede ordning.

Der er ikke i øvrigt ved forslaget tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af tinglysningslovens § 48, stk. 2, at hvis den person, der er frataget den retlige handleevne, ejer en fast ejendom, skal afgørelsen om fratagelsen af den retlige handleevne tillige tinglyses på ejendommen.

Det foreslås med tilføjelsen til § 48, stk. 2, at tinglysning alene skal ske i det omfang fratagelsen af den retlige handleevne omfatter dispositioner over den faste ejendom.

Forslaget er en konsekvens af, at der som noget nyt indføres mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der er ikke i øvrigt ved forslaget tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Det følger af § 4 i lov om Det Centrale Personregister, at enhver med et personnummer tildelt efter lovens § 3, stk. 1, registreres i CPR med de oplysninger, der er anført i bilag 1 til loven.

Af bilag 1, nr. 16, fremgår, at dataindholdet i CPR, jf. § 4, bl.a. er eventuelle værgemålsoplysninger. Det omfatter oplysning om, at personen er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, samt værgens navn og dennes adresse.

Disse oplysninger anvendes først og fremmest i forbindelse med udtræk til brug for udarbejdelse af valglister til valg til Folketinget, men herudover også af bl.a. erhvervsdrivende, der vil kontrollere, om en person, de er ved at indgå aftale med, er frataget den retlige handleevne.

Det foreslås, at *nr. 16 i bilag 1* til loven ændres, således at det er muligt at registrere, om der er tale om fratagelse af den retlige handleevne efter den eksisterende ordning i værgemålslovens § 6, stk. 1, 1. pkt., eller delvis fratagelse af den retlige handleevne efter den foreslåede ordning i § 6, stk. 1, 2. pkt.

De oplysninger, der vil være tilgængelige i CPR, er – ligesom i dag – oplysninger om, at der består et værgemål med fratagelse af den retlige handleevne. Det vil desuden fremgå, om der alene er tale om delvis fratagelse af den retlige handleevne. En nærmere specifikation af afgrænsningen af en delvis fratagelse af den retlige handleevne kan findes ved et opslag i tinglysningssystemet. Det bemærkes, at tinglysning er afgørende for, om afgørelsen om fratagelse af den retlige handleevne er beskyttet over for aftaler, der i god tro indgås med den person, der er frataget den retlige handleevne, jf. lovforslagets § 3, nr. 1 (forslag til tinglysningslovens § 48, stk. 1).

Forslaget er en konsekvens af, at der som noget nyt indføres mulighed for delvis fratagelse af den retlige handleevne, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Der er ikke i øvrigt ved forslaget tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2019.

CPR-systemet vil pr. 1. januar 2019 kunne håndtere udtræk til brug for udarbejdelse af valglisten til valg til Folketinget.

De tekniske tilpasninger af CPR-systemet, som muliggør videregivelse af oplysninger fra CPR om karakteren af registrerede værgemål, det vil sige hvorvidt der er tale om fratagelse af den retlige handleevne efter den eksisterende ordning eller alene om delvis fratagelse efter den foreslåede ordning, vil først forventeligt være implementeret i CPR-systemet i 1. halvår af 2019. Tilsvarende gælder udstillingen af oplysninger herom på den registerindsigt, som enhver registreret kan få i oplysninger, der er registreret om den pågældende i CPR. Tilsvarende gælder attestationer efter CPR-lovens § 46.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed. Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at lovens §§ 1 og 4 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 29. juli 2018 overtaget lovgivningskompetencen på det personretlige område, og det foreslås på den baggrund, at lovforslagets § 1 ikke skal gælde for Færøerne.

Justitsministeriet har henledt Færøernes Landsstyes opmærksomhed på den foreslåede ændring af værgemålsloven.

Værgemålsloven er ikke sat i kraft i Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Det foreslås på den baggrund, at lovens § 1 ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Justitsministeriet drøfter løbende med de grønlandske myndigheder, hvilke lovgivningssager for Grønland der skal prioriteres på Justitsministeriets område.

Det foreslås, at lovforslagets § 2 ikke skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Det skyldes, at de foreslåede ændringer – uanset at lov om valg til Folketinget formelt gælder for Færøerne og Grønland – ikke vil finde anvendelse for Færøerne og Grønland.

Færøerne har pr. 1. januar 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det formueretlige område, og spørgsmålet om tinglysning er for Grønlands vedkommende reguleret ved lov for Grønland om pant af 10. maj 1967. Det foreslås på den baggrund, at lovforslagets § 3 ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

De færøske folkeregistre tilhører de færøske særanliggender, og det foreslås på den baggrund, at lovforslagets § 4 ikke skal gælde for Færøerne.

Lov om Det Centrale Personregister er ved kongelig anordning nr. 1198 af 29. november 2006 sat i kraft for Grønland og er ændret ved kongelig anordning nr. 681 af 6. juni 2016 og kongelig anordning nr. 449 af 23. maj 2016. Det foreslås på den baggrund, at lovens § 4 ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I værgemålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1015 af 20. august 2007, som ændret senest ved § 10 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, foretages følgende ændringer:

§ 6. I forbindelse med værgemål efter § 5, der omfatter økonomiske forhold, kan den retlige handleevne fratages, hvis dette er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue,

indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse. Fratagelsen af den retlige handleevne kan ikke begrænses til at angå bestemte

aktiver eller anliggender.

Stk. 2. Den, der er frataget handleevnen, er umyndig og kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt.

Stk. 3. ---

§ 35. ---

Stk. 2. Værgen forvalter

1) faste ejendomme, løsøre, fordringer på naturalydelser og andre aktiviteter, der ikke bestyres i en forvaltningsafdeling efter stk. 1, og

2) beløb under en størrelse, som justitsministeren fastsætter.

Stk. 3. ---

§ 40. Justitsministeren kan fastsætte regler om

1) værgens pligt til ved værgemålets begyndelse at udarbejde en fortegnelse over aktiver og passiver og om registrering, notering og tinglysning af umyndighed,

2) --

§ 44. Har en umyndig indgået en aftale på egen hånd uden at være berettiget dertil, kan den anden part træde tilbage fra

1. *§ 6, stk. 1, 2. pkt.*, affattes således:

»Fratagelsen af den retlige handleevne kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender.«

2. I *§ 6, stk. 2*, indsættes efter » Den, der er frataget handleevnen,«: »jf. stk. 1, 1. pkt., « og som 2. pkt. indsættes: »Den, der delvist er frataget handleevnen, jf. stk. 1, 2. pkt., er myndig, men kan ikke forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue i det omfang, det er bestemt. «

3. I *§ 35, stk. 2, nr. 2*, indsættes efter »som justitsministeren fastsætter«: », jf. dog stk. 4«.

4. I *§ 35* indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4. Stk. 2, nr. 2*, finder ikke anvendelse på godtgørelse for tort tilkendt en person under værgemål.«

5. I *§ 40, nr. 1*, ændres »umyndighed« til: »værgemål«.

aftalen, medmindre den forinden er godkendt eller bindende opfyldt. Tilbagetrædelse kan meddeles til den umyndige.

Stk. 2. Vidste den anden part, at aftalen blev indgået med en umyndig, og havde den anden part ikke grund til at tro, at denne havde hjemmel til at indgå aftalen, kan parten dog først træde tilbage efter udløbet af den frist, som ved aftalens indgåelse blev fastsat til at indhente godkendelse, eller som med rimelighed måtte forudsættes at medgå hertil.

Stk. 3. Så længe den umyndige opfylder en aftale om personligt arbejde, kan den anden part ikke træde tilbage fra aftalen.

§ 45. Bliver en aftale ugyldig efter § 44, fordi den ene part er umyndig, skal parterne tilbagelevere, hvad de har modtaget, eller, hvis dette ikke er muligt, erstatte dets værdi. Den umyndige skal dog kun yde erstatning i det omfang, det modtagne skønnes at være kommet denne til nytte.

Stk. 2. Har den umyndige givet urigtige oplysninger om sin berettigelse til at indgå en aftale og derved forledt den anden part til at indgå aftalen, kan det, uanset om nogen opfyldelse af aftalen har fundet sted, i det omfang det findes rimeligt, pålægges den umyndige at erstatte det tab, som aftalen har medført.

Stk. 3. Har den umyndige ved aftalens indgåelse gjort sig skyldig i strafbart forhold, gælder de almindelige erstatningsregler.

§ 46. En aftale er ikke bindende, hvis det må antages, at den er indgået af en person, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, hæmmet psykisk udvikling, forbigående sindsforvirring eller en lignende tilstand, manglede evnen til at handle fornuftmæssigt.

Stk. 2. Ved opgøret mellem parterne gælder § 45, stk. 1.

Stk. 3. Var den anden part i god tro, kan der, uanset om nogen opfyldelse af aftalen har fundet sted, i det omfang det findes rimeligt, tillægges parten erstatning for det tab, som aftalen har medført.

6. Efter § 46 indsættes:

»§ 46 a. Reglerne i dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på aftaler, som en person, der delvist er frataget den retlige handleevne, jf. § 6, stk. 1, 2. pkt., har indgået, i det omfang aftalen er omfattet af fratagelsen.«

§ 2

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 242 af 24. marts 2018 og § 27 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, foretages følgende ændring:

§ 1. Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre

vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

1. I § 1 ændres »under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne« til: »umyndig«.

§ 3

I lov om tinglysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1075 af 30. september 2014, som ændret ved § 15 i lov nr. 573 af 4. maj 2015, § 2 i lov nr. 580 af 4. maj 2015, § 1 i lov nr. 1721 af 27. december 2016, § 3 i lov nr. 80 af 24. januar 2017 og § 4 i lov nr. 550 af 30. maj 2017, foretages følgende ændringer:

§ 48. Afgørelser om fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 skal tinglyses for at opnå beskyttelse over for aftaler, der i god tro indgås med den umyndige.

1. I § 48, stk. 1, ændres »umyndige« til: »person, der er frataget den retlige handleevne«.

Stk. 2. Ejer den, der er frataget den retlige handleevne, fast ejendom, skal afgørelsen tillige tinglyses på ejendommen.

2. I § 48, stk. 2, indsættes efter »ejendommen«: », i det omfang den faste ejendom er omfattet af fratagelsen af den retlige handleevne«.

§ 4

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 2. juni 2017, som ændret ved § 25 i lov nr. 503 af 23. maj 2018 og i lov nr. 747 af 8. juni 2018, foretages følgende ændring:

16) Eventuelle værgemålsoplysninger: Oplysning om, at personen er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, samt værgens navn og dennes adresse.

1. I bilag 1, nr. 16), til loven indsættes efter »værgemålslovens § 6,«: »stk. 1, 1. eller 2. pkt.,«.